

سُورَةُ الْحَجْرَاتِ
Suuraa Hgujuraat

*Dura dursoo suuran tun suuraa (hguju- raat} je'anti قبل كل شئ هذه هي سورة الحجرات

*Isiin suuraa madiina'aati وهي سورة مدنية

* Aayaanni isi'ii kudha saddeeti { 18} وآياتها (١٨)

*Lakkooyisi isi'ii afurtamii sagal {49} وترتيبها (٤٩)

*Isiin eega suuraa mujaadila'aatii buute نزلت بعد سورة المجادلة

*Jalqabni dubbi'ii maqaa Rabbii rahmata qabuutii.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

*Yaa warra Rabbii Rassuulatti amane,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

*Dalaga'aafii jechalle'een Rabbiifii ras-

لَا تَقْدُمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ

uula isaa Muhammad dura hin dabrinaa. yoo izniin isiniif godhamte malee, yoo namni rassuula waa gaafate isa dura deebisuu dhabuu. Yoo wajji yaa'an dura deemuu dhabuu. yoo wajji nyaatan dura jalqabuu dhabuu. heera Rabbii dhiisanii heera biraa muruu dhabuu. Rabbi dura dabruu dhabuun, Rassuulaisaa, qur'aana isaa dura dabruu dhabuu,

*Rabbi sodaadhaa, waan inni je'u dhagayaa,

وَاتَّقُوا اللَّهَ

1} *Rabbiin waan is in dalaydaniifii waan isin jettan ni dhagayaa ni beekhaa, yaada keessaniifii, haala keessan hunda beekhaa Rabbiin warra Rabbitti amane nabi guddisu'utti gorse akki je'e,

إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾

*Yaa warra Rabbitti amane

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

*Hoggaa nabi Muhammad biratti dubattan qooqa teessan, qooqa nabi Muhammadii ol, hin dabarsinaa, hoggaa inni dubbatu,

لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ

*Ammas hoggaa nabi Muhammad dubbifan, qooqaa ol fuutanii hin dubbisinaa,

وَلَا يَجْهَرُوا لَهُ، بِالْقَوْلِ

*Akka ifii walitti iyyitanii wal dubbift-

كَجَهْرٍ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ

anitti maqaa qulla'aan hin yaaminaa. Akka ifii maqaa qulla'aan wal yaa-
mtanitti. yaa rasuulallaah, yaa nabiyyallaahii je'aa, isa kabaju'uu jecha,
wanni aayanni tun buutef, arabaa baadiya'aatu, kanneen nama guddaa
kabajuu hin beyne, nabi Muhammad maqaa isaatin yaamuu ture. duuba
Rabbiin adaba isaan barsiisu'uufi, aayata tana buusee, akka ifii wal dub-
iftanitti nabi Muhammad hin dubbisinaa je'een,

*Akka dalagaan teessan isin duraa hin
banne,

أَنْ تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ

2} *Isinii quban qabne. Maalif nabi mu-

وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾

hammad biratti wacanii, akka fedhanitti dubbatuun isa kabajuu dhabuu
,isa xiqqeessuu. nabi Muhammad xiqqeessun kufri'i. nama kafare dala-
gaan isaa duraa badde. tanaaf jecha nabi Muhammad kabajuun, diin isaa,
sunnaa isaa, aalii isaa, qur'aana guddisuun, kabajuun dirqama. Waan san
guddisuun nabi guddisuu, waan san xiqqeessun nabi xiqqeessuu.

*Warri hoggaa nabi Muhammad bira
jiru qooqa gad qabatu,

إِنَّ الَّذِينَ يَعْضُونَ أَسْوَأَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ

*Isaan warra Rabbiin qalbii isaanii so-
da'aaf, qulqulleesse. kan sodaa Rabbiitif
bal'isee irraa mul'atte,

أُولَئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَى

3} *Jarri sun araaramaafii, sawaaban
guddaa Rabbi biraa qaban sun jannataa
,akkasuma hoggaa qur'aanni qara'amu,
hadiisni nabii qara'amu kabaja'aaf qo-
oqa gad qabatuu karaan isaa kanuma.

لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾

*Warri ala, mana keetitii sitti lallabee,
si yaamu,

إِنَّ الَّذِينَ ينادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ

4} *Irira hedduun isaanii, inumaa hundi

أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

isaanii kabajaa ati qabdu hin beekhan, adaba hin qaban, inuma ayliin qa-
ban. Maalif? ayliin nabiyyii Rabbi dhiisii, namuma gurguddaa hunda
biratti, adaba qabaatu'utti nama kaaftii. wanni aayanni tun buutef: odoo
nama hunda qabattuu, orma tokkootu warm baadiya'aatii, nama torbaat-
ama ni gayanii, dhufanii masjid seenanii, nabi Muhammad, kan waytii
zguhri'ii, yookaa orra'aa mana seenee ham baafatu'utti jiru, qooqa ol fu-
udhanii, akkuma aadaa warra baadiya'atti naamusa malee, itti lallabani,
nutti gad bayi je'aniin, nuti warra yoo nama faarsine, nama san ol fuu-
dhuu, kan yoo nama arrabsine, gad nama buusuu je'aniin. nabi Muham-

mad akki jere: odoo warri adaban qabne kun, warra hegeree qabu, kan warm akkaan, namicha an Rabbi ifiin je'u kan dajaal je'amuun lolu, tayuu baatanii, silaa abaaretan, Rabbitti kadhee, Rabbiin isaan fixa je'an.

*Odo jarri sun kabajaa teetif obsanii, taa'anii,

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا

*Hanga ati itti gad baatu santu isaanif, Rabbiifii nama birattillee irra caala, 5} *Rabbiin nama isaanirraa qajeelef ni araaramaa, rahgmata isaaf godha, tanaafuu azaaba isaanitti hin buusin.

حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ

وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

*Yaa warra Rabbitti amane,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا

*Namni dhugaa dubbatuun isaa hin beekkamin yoo isinitti dhufe,

إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ

*Odu'uun. yoo waa isinitti odeesse

بِنِي

*Dhuga'aafii kijiba, waan inni odeesee, addaan baraa, khokhadhaa yookaa hubadhaa, odoo waan inni, je'e hin dalayne, *Akka karaa malee ummata tokko hin galaafanne ,akka wallaalan, waan dubbii taate wallaalaf, dubbii nama akka malee odeessee jala deemtanii nama hin miinef,

فَتَبَيَّنُوا

6} *Yoo dubbii nama dhugaa hin dub-

أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِمِجْهَلَةٍ

فَنُصِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ تَدْمِينًا ۖ

bannee jala deemtanii, waan inni isiniin je'u dalaydan, ni sheenoytanii, yoo dubbii akka inni je'e tayuu dhabuun, mul'atte.wanni dubbii tun dhufteef: nama tokko, nabi Muhammad, biyya takkarratti shuume, nama kanaafii ummata san jidduu, wal diddaa durtu jira, duuba namichi kun hoggaa dalagaa isaa qabatu'uuf biyya san dhufu, warri biyyaa dabaalee dhiyeessu'uuf, nama nabi Muhammad nuu erge je'anii qeebalu'uuf, afaan bayan. haa tayuu namichi kun ward biyya sanii na ajjeesu'uuf nati baye: je'ee kara'aa deebi'ee, jarri sun haqa isaanirra jiru kennu didanii, na ajjeesu'uu ka'an, je'ee, nabi Muhammaditti odeesse jarri sun dubbii isaa dhaageenyan nabitti dhufanii, nuti isa qeebalu'uuf baane malee, isaa ajjeesu'uufii miti nuti. Waan rasuulli Rabbi je'e didu'urraa Rabbitti maganfanna je'an. hoggaa san nabi Muhammad dubbii hubatu'uu jecha, dhoysaan biyya sanitti nama tokko ashkaraan wajji ergee, yoo alaamaa islaamumma'aa irraa garte tolte hoggaa taan akka kuffaara gootu godhi je'een. duuba namichi sun waytii maghribaa dhokhatee dhaqee, isaanii

azaanee salaatu arge. ishaa'iidhas akkasumatti isaanii salaatu arge. Akkasitti isaanii ibaada'atti jabaatu argee, deebi'ee nabitti odeessee, akkasitti Rabbiin balaa jalaa orma san baasee, sheenaa dili'itti wallaalan seenu'uu ja-Iaa orma islaamaa baase tanaaf jecha, yaa warra Rabbitti amane oduu nama, nama walitti diruu, hubattan malee, dalaga'arran oolchinaa,

*Waa takka beekkaa ergamaa Rabbiitu isin keessa jiraa, waan kijibaa ittin odeessinaa, Rabbiin dhugaa isa beysiseeti, saaxil baatanii, yeo kijibaan waa itti odeessitan,

وَأَعْلَمُوا أَنَّ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ

*Ergamaan Rabbii odoo waan isin itu odeessatan hunda keessatti, akka isin fetanitti isin dhagayee, isin jala deemee,

لَوْ طِئِعْتُمْ فِي كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ

*Silaa rakkoo badi'ii keessa buutan ta-

لَعْنَتُمْ

naaf jecha, nabi muhammaddu waan isinii tolu, kan addunya'aa aakhira'atti is in fayyadu isinirra beekhaa, nabi muhammad, yaada isaa jala deemuu barbaadaa, isa kabajaa, waan kijibaa tan nabseen teessan jaalattu ittin odeessinaa lubbuun waan hamtu'utti, dubbii Rabbii didu'utti nama kaaftii sheyxaanan wal taatee,

*Haa tayuu Rabbiin, iimaana guutuu isin jaalachiisee, qalbii teessanitti miidheyse .hanga iimaana waa hundarra caalchiftanitti, iimaanni guutun qalbi'iin dhugo'oomsanii, arrabaan dubbatanii, qaaman dalaguu,

وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَّهُ فِي

قُلُوبِكُمْ

*Akkasuma Rabbii kufri'iifii, fisqii, waan gara'aan qabne afaanin dubbatuu, ammallee waan dilii, yookaa cubbuu ta-ye hunda, isin jibbisiise,

وَكَرِهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ

7} *Warri iimaana guutuu qabu sun warra qajele. kan diin isaanirratti cimee jabaate.

أُولَئِكَ هُمُ الرَّاشِدُونَ ﴿٧﴾

*Rabbiin nabi Muhammad isaanii ergee iimaana isaan jaalachiisee kufrii ammallee dilii isaan jibbisiisu, fadlii yookaa tola ooluu Rabbiiti, ammallee nirkmaa isaati qananii isaati,

فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً

8} *Rabbiin kan waa hunda beekhu, kan hikmaa qabu. kan waan malu malee hin dalayne, odoo nulleen keessa isi'ii wal-laallee.

*Yoo tuutti lama, ta rnu'rninaa, wal lolte

*Dubbii jiddu'utti laala'aa wal taasisaa, walitti araarsaa,

*Yoo tuuta lamaanirraa tuutti takka ara-ara yookaa sgulhgii didde,

*Isii eega manguddoon, dubbii laaltee, araara didde saniin, lolaa itti duulaa,

*Hanga isiin araara qeebaltee haqatti shari'aa Rabbi, heera obbolurnna'atti, deebitutti,

*Duuba yoo haqatti deebitee. warra haqaatin loluu dhiifte,

*Haqaan,yookaa garaan walitti araarsaa walitti tolehaa,

*Wal qixxeessaa, walin dabarsinaa,

9} *Rabbiin warra qixxumma'aan dalagu jaalataa.

*Warri Rabbitti amane hundi obboleeyyan diinii,

*Obbolleeyyan keessan lamaan jidduu tolehaa, karaa qixxuma'aatin, karaa wal caalchisuu dhabu'uutin,

*Rabbi sodaadha'aa, waan isiniin jenne, akka isiniin jennetti dalagaa,

* Akka Rabbi isin uumee, waan kanatti isin ajajerraa, rahgmata argattaniif,

*Yaa warra Rabbiifii rasuula dhugo'oomse,

*Dhiirti teessan dhiiran tuffatin, hin xiqqeessin,

*Jarri sun Rabbi biratti isaanirraa caalu'uutu malaa,

وَاللَّهُ عَلَيْهِمْ حَكِيمٌ ﴿٨﴾

وَأَن تَأْتِيَهُمُ آيَاتُ اللَّهِ فَتَكُونَ أَصْحَابَ السَّعِيرِ ﴿٩﴾

فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا

فَإِن بَغْت إِحْدَهُمَا عَلَى الْأُخْرَى

فَقَاتِلُوا آلِي بَنِي نَدِيمٍ

حَتَّى تَفِيءَ إِلَى أَمْرِ اللَّهِ

فَإِن فَاءَتْ

فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ

وَأَقْسَطُوا

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿١٠﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

فَأَصْلِحُوا بَيْنَ أَخْوَابِكُمْ

وَاتَّقُوا اللَّهَ

لَعَلَّكُمْ تَرْحَمُونَ ﴿١١﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا

لَا يَسْخَرُونَ مِنْ قَوْمٍ

عَسَىٰ أَن يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ

*Beerri yookaa dhalaan keessan dhalaan
keessan hin tuffatin, hin xiqqeessin,
*Warri isiin xiqqeessitu, yookaa tuffattu

وَلَا نِسَاءً مِّنْ نِّسَاءٍ

عَسَىٰ أَن يَكُونَ خَيْرًا مِّنْهُنَّ

sun, Rabbii isaanii biratti isaanirra caalu'uutu malaa. Wannii akkaan mu'minarraa barbaadamu, obboleessa isaa, kan diin, tuffatuu dhabuu inu-maa waanuma Rabbiin uume hunda, tuffatuu dhabuu Rabbiin uume hunda tuffatu'urraa if eeguu turan. isaanirra namni tokko akki je'e: odo'on nama tokko kan re'ee hodhu argee itti koflee, akka isaa san dalagu'utti Rabbi na geessu'un sodaadha, abdallaahii ilmi mas'uud akki je'e: balaan jecha arrabaa jala deemtii, odo'on saree tuffadhee, Rabbiin sare'etti gara na galchu'un sodaadha je'e. maymaakhni oromo'oo akki je'u (namni du'a hiriya'aa arge ta ifii arge} " ormi islaamaa kan dur , waan

*Lubbuu teessan hin fafeessinaa nama

وَلَا نَلْمِزُوا أَنفُسَنَا

arrabsitanii, ifin arrabsinaa kun makgnaa lubbuu ifii eybessu'uuti. Maalif namni tokko yoo nama tokko arrabse, duuba namni sun itti deebisee isa arrabse, akkuma waan ifii if arrabseeti takkaa namni obboleessa ifii eybesse akkuma waan if arrabseeti. Waan mu'minni hundi akka qaama tokkoo tayeef,

*Maqaa jibitaniin walin yaaminaa ma-

وَلَا تَنَابَرُوا بِاللِّقَابِ

qaa qoosa'aa, kan abbaan hin feenen hin yaaminaa, akka yaa kaafira ,yaa dabaa, waan kana fakkaataa. kan maqaa mogga'aa kan inni beekkameen hin tayin. ammoo yoo maqaan mogga'aa sun kan inni isaan malee hin beekkamne taye, akka shaanqoo faa bitawuu faa, isaan yaamun hin dhoowwamu yoo inni jibbe malee, ammoo maqaan mogga'aa yoo kan faaruu beysisu taye isaan yaamun hin dhoowwamu. akka jiisaa, jaaraa mooyataa faa jechu'uu,

*Wanni dubbanne sun wal tuffatu'uufii

بِئْسَ الْأَسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ

wal tuqu'uufii, maqaa hama'aan wal yaamun, yoo heddommaatte, karaa gaari'irraa nama baaftii faasiqa nama gootii, duuba eega mu'minaan, yaamamanii (faasiqaan} yaamamuun, maqaa hama'a

*Namni waan san hin dhiisin namni nama xiqqeessuu, yookaa tuffatuu hin dhiisin, kan maqaa namni hin feenen nama yaamuu hin dhiisin, kan nama arrabsuu hin dhiisin,

وَمَنْ لَّمْ يَنْبِ

11} *Isaan warra cubbuu dalage if miidhe

فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

*Yaa warra Rabbiifii rasuulatti arnane,

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

*Siyiinsi gariin cubbu'uu waan hamtuu

أَجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ

warra keessan takka nama birarraa waa dhageessan, takkaa dalagaa takka irraa gartan waan dhageessaniifii waan gartan san, waan hamtu'utti hin fudhatinaa. gad qabdani laaltan malee, maalif? namni waan hamtuu irraanfi'in, je'uun takkaa dalaguun ni malaa tanaaf jecha, waan obboleeyyan keessanirraa isinii mul'ate, daftanii hamtu'utti hin hiikinaa. Yookaa hin fassarinaa,

*Seyiinsa heddu'urraa fagaadhaa yoo ,

إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْرٌ

keessa nama buussaa. gaaf tokko abbaan intala isaa ziyaaru'uuf biyya takka dhaqe. duuba galgala rooba keessa mana ilmoo isaa gaye. Isaa hollatu jaarsa dullachaa. duuba intalti isaa nyaata kenniteetif hoggaa hiriibni gayu, waan huccuun isaa bishaan taatef huccuu isi'ii cinaa tokko isarra keessee rafan jaarsi isi'ii hoggaa halkan keessa galu, isaanii rafu arge, garraan alagaa seyeetuma ajjeessu'uu laallate haa tayuu san dura namni isa gorsee akki je'een {hin jarjarin} duuba gorsa san yaadatee irraa if qabee, yaamee yoo ka'anuu hunoo abbaa isi'iiti akkasitti Rabbiin qaanyii abbaa jaarti'ii ajjeesu'uu jalaa baase. tanaaf jecha waan nama hamtu'uun, hin beekkaminirraa, sii mul'ate hamtu'utti fudhatuu dhabuu ammon waan nama cubbu'uun beekkammeraa nuu mul'ate waanuma nuu mul'atetti fassarra. akkasuma nama hundatti garaa tolanii sharrii keessa bu'uunis gaari'ii miti. gariin seyiinsaa ni barbaadamaa, keessattuu diina kee ifirraa eegu'uu jecha ,

*Hamtuu namaa, jala deemtanii, qoqqo-

وَلَا يَجَسَّسُوا

ttanii hin mul'isinaa. kafana namatti qabaa, nama hamtuu mu'minarraa arge dhoysa, Rabbiin addunya'aa aakhiratti hamtuu isaa ni dhoysaa,

Ammoo nama hamtuu namaa jala deemee, kan isaan dhoysaan dalagan .dirree baasee qaanesse, Rabbiin eybii isaa jala deemee saaxil isa godhee qaanessuu hin oolu, addunya'aa aakhiratti,

*Gariin keessan garii keessan hin ham-

وَلَا يَغْتَابَ بَعْضُكُم بَعْضًا

atin, waan hamtu'uun isa duuba isa hin dubbatin. kan inni waan saniin, isa dubbatuu hin feene. waan san inni qabaatuu, namni isaa qabaatuu, horiin isaa qabaatuu waanuma namni waan saniin isa duuba isa dubbatuu hin feenen, isa dubbatuun, hama je'arna. wanni akka hamatti jiruu wajji jireenyaa balleessu hin jiru wannummaan hama je'arneef hammeenya isaatifi tanaaf Rabbiin hama foon nama du'ee nyaatuutti fakeessee akki je'e,

*Si mee tokkoon keessan, foon mu'mi-naa .isaa du'e odoo kennaniifii, nyaatuu fedhaa?

أَيُّبُ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا

*Hin fedhu jechu'uu, duuba mee isa ha-

فَكَرِهْتُمُوهُ

matuun akka isaa du'aadhaa nyaatu'uutii, akkamiin du'aa nyaatuu jibbitanii, isaa jira'aa nyaattan. namni akkuma hoggaa foon, isaa tuqame lalatu ,hoggaa gurri isaa tuqame qalbiin isaa laalattii ka du'e inuu hin lalatu akka nuu mul'atutti ammo inni numa laalata nuutun garre malee tanaaf jecha nama du'e hamatuun akkuma nama j irutti dhoowwama,

*Rabbi sodaadha'aa nama hamatuu dhiisaa, irraa towbadhaa, nama hamattanirra dhiifama barbaadaa yoo nu miidhaa hin sodaatin yoo sodaattan takkaa nama du'e taye araara khadha'aaf,

وَاتَّقُوا اللَّهَ

12} *Rabbiin tawbaa nama gara isaa deebi'ee ni qeebalaa rahgmata isaanii godhaa.

إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ

*Yaa ilmaan namaa

يَا أَيُّهَا النَّاسُ

*Nutu dhiirafii dhala'arraa Isii uumne dhiirti aadamii, dhalaan hawwa'aa,

إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ

*Isaan lamaanirraa isin uumnee, isin heddomeysinee,damee isin goone, saba saba, lammii lammii isin goone,

وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا

*Ammallee gosa gosa, marla mana ibi-

وَقَبَائِلَ

dda ibidda isin goone,fakkeessa'aaf oromoon saba, boorana'aafii barentu gosa ilmaan boorana'a kudha tokkoofii ilmaan barentumaa shanan, mana mana je'aman. jara kana hundaa Rabbumaatu uumee heddomeyse,

*Wanni isin ilmaan aadam ummata isin

لِتَعَارَفُوا

godhee, gosa gosa isin godheef, akka wal bartaniifii malee, akka wal wallaaltaniifii miti, akka tokkommaa teessan eeydaniifii malee, akka wal diddaniifii miti. wanni wal baraniin yoo bakka takkaa jiraatan ma-qaa walii beeku'uuni yookaan aada'aani. wanni ummanni biraa ummata oromo'oo beekhun, aadaa isaanitiini. aadaa afaanii tayuu, aadaa biraa ta-yuu oromoon { yookaa gaallan} wanni ummata biraa beeytun aadaa isaaniti. aadaa uffataa tayuu, aadaa biraa tayuu. nama tokko, uffata isaa argu'uun warra hindiiti, takkaa warra misraati jechuu, ni dandeessa yoo aadaa isaanii beeyte.Tanaaf aadaa walii baruun barbaadama. waan aadaa walii baruun wal baru'utti

nama geessuf jecha. waan wal baruun walii tumsu'utti nama geessuf waan haala walii baruun nama jiraa, ummata jiraa , baru'utti nama geessuf. Waan sanirraa nama, yookaa ummata, Ra-bbi sodaatee haqa isaa ammallee haqa namaa hundaan dhaabbatu bar-aniif jecha,

*Duuba irra caalan namaa yookaa um-

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ

mataa, Rabbi biratti nama Rabbi sodaatu, kan haqa namaa hundaan dhaabbatu. kan nama ummata ummatatti, gosa gosatti, adan foone. Isa kan wajji dhaabbatanii, dalaganii, haqa hunda guutun, dirqamaa. Wannii namni kun Rabbi sodaataa beekaniin, haqa Rabbii kan Rabbiin isarra kaayen dhaabbatuu. haqa lubbuu isaatin dhaabbatuu. Haqa gabroottan Rabbii hundaan dhaabbatuu. waan biraa dhiisii haqa mukaatin dhaabbatuu faaydaa malee ciruu yookaa muruu dhabee,

13}*Rabbiin kan gubba'aafii, keessa keessan beekhu. kan waa takka isarraa hin dhokhanne.

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾

* Arabni baadiya'aa tokko abaar itti buunan, buqqa'anii ilmaanin wajji madiinaa dhufanii, udaanin karaa madiina'aa balleessanii.waan nyaataa argatu'uuf, nabi Muhammadiin akki je'an:

﴿ قَالَتِ الْأَعْرَابُ

*Nutii qalbi'iin dhugo'oornsinee amannee sadaqaa nuu kenni, nuti, akka gosa abalutti,siin hin lollee je'anii 10laan male'etti amanuu isaanii nabittiin dhaadatan. duuba Rabbiin nabiin akkije'e,

ءَامِنًا

*Wanni isaanin jettu keessan amanne hin je'inaa,

قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا

*Haa tayuu gubba'aan islaamoyne je'aa wanni isinirraa argame islaamaa, iimaanaa mitii,

وَلَكِنْ قَوْلُوا أَسْلَمْنَا

*Takkaa iimaanni qalbii teessan hin seennee. seenun ni kajeelama malee,

وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ

*Duuba yoo Rabbiifii rasuula isaa dhaageessanii keessafii, gubba'aan, amantan

وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ

*Rabbiin isinirraa hin ir'isu

لَا يَلِيكُمْ

*Waa takka sawaaba dalagaa teesanii hin ir'isu,

مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا

*Rabbiin kan mu'minaaf araaramu

إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

14} *Kan rahgmata isaanif godhu .

رَحِيمٌ ١٤

*Inumaa mu'minni, ward dhuga'aan islaamaye,

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ

*Warra Rabbiifii, ergamaa isaa Muhammad qalbi'iin dhugo'oomse,

الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ

*Kan eegasii hin shakkin kan iimaana isaanii keessa shakkiin, hinjirre,

ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا

*Kanneen horii isaanitiifii lubbuu isaanitiin qabsoo karaa Rabbi keessatti godhan. Waan jihaanni isaanii, iimaanni isaanii, dhugaa tayuu himuuf jecha,

وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

15} *Isaan warra iimaanni isaanii dhugaaati warri dhuga'aan islaamaye, yookaa iimaanni isaanii dhuga'aa isaani . warra afaanin amanne je'e, kan gara'aan hin amanin, kan gubbuma qofaa islaamayee mitii.

أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ١٥

*Si isin amanne jechu'uun diin keessan Rabbi beysiftanii? akka waan Rabbiin waan isin taatan quban qabnee akkas hi yaadinaa rabbiin akka isin kijibdan beekhaa ji`iin

قُلْ أَنْعَلِمُونَ اللَّهَ بِدِينِكُمْ

*Rabbiin waan sami'iifii dachii turban keessa jiru hunda adda addaa baasee beekhee ji`iin . keessatti,

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

16} *Rabbiin kan waa hunda beekhuu.

وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ١٦

*Isaan nuti lolaan male'etti islaamoyne je'aniiti, sittiin dhaaddatan,

يَمُنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا

*Islaamummaa keessaniin nattin dhaaddatinaa ji'iin sun waan isin argamsiisuun dandeenyee,

قُلْ لَا تَمُنُوا عَلَيَّ إِسْلَمَكُمْ

*Haa tayuu Rabbiitu isin afaanumaanuu amanne jechuu keessanitti, isin qajeelchee, akkas jettanii, odoo inni is in qun namsiisuu baatee, akkas hin jettanii, kan iimaana nama keessatti uumu isaa waaqaa yookaa Rabbi,

بَلَى اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ

17} *Yoo kan dhuga'aa deemtan takkaa dhugaa dubattan taatan waanan isiniin je'e beekaa.

إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٧﴾

*Rabbiin waan sami`iifii dachii keessatti namarraa fagaate beekha,
18} *Rabbiin waan isin dalaydan hunda argee beekhaa, wanni isarraa dhokatu hin jiru.

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾